

1567825

ВІКТОР ЗАРУБА

Замудлені у ЧАСІ

НАРИСИ З ІСТОРІЇ
КАТЕРИНОСЛАВСЬКОГО
ДВОРЯНСТВА

Збірник нарисів та есеїв з історії, генеалогії та побуту катеринославських дворян від останньої чверті XVIII до перших десятиліть ХХ століття. У монографії досліджено важливі історіографічні проблеми нашої минувшини: військово-політичні події, формування і розвиток адміністративно-територіального устрою Полудневої України, стратифікацію місцевих соціальних еліт, мікроісторію окремих родин, персоналій та дворянських садиб. Окрім значного комплексу архівних джерел, автор використав спомини Д. Гнедіна, нотатки О. Афанасьєва-Чужбинського, а також уривки із мемуарів О. Смирнової-Россет, М. Загряжського, О. Пишчевича, О. Гангеблова, С. Скалон, В. Круп'янського, С. Андрієвського, І. Глухова, В. Ярославського та ін. Зміст книжки зацікавить істориків, краєзнавців, працівників архівних установ, бібліотек і музеїв.

Для ілюстрування обкладинки використано репродукцію картини російського художника Василя Максимова (1844–1911) «Все в прошлом!» (1889 р.). Світлина до тексту взята з колекції Дніпропетровського національного історичного музею, інтернет-ресурсів та з архіву автора.

ЗМІСТ

Вступ	3
Ad fontes!	6

СПАДКОЄМЦІ ЗАПОРОЖЦІВ

Земля обітована	20
Новоросія для бродяг!.....	30
Діти різних народів	30
Соціальні донори	35
Із грязі та в князі	37
«Байстриюки Єкатери́ни сараною сіли»	41

ШЛЯХЕТНА СПІЛЬНОТА

Станова самоорганізація	55
Набуття дворянства	60
Кількість	73
На службі «царю и отечеству»	75
Прикрі непорозуміння	83
Якість	85
Благодійники і філантропи	91

ЗЕМЛЕ- ТА ДУШЕВЛАСНИКИ

Господарі землі руської	96
Звірства поміщиків	105
Селянські протести	111
Втікачі і переховувачі	115
Знаменита реформа	119
Пореформова доба	125

ДВОРЯНСЬКІ ГНІЗДА

Родина і шлюб	133
Недозволені сімейні радощі	136
Батьки і діти	140
Все як у людей!	141
У себе вдома	151
Побутові дрібниці	161
Садиба	169
Бутовичівка Савицьких.....	179
Нечаївське князівство	183
Баришенський сад Гаркушевських	190

Vae victis!

Окаянні дні	198
«Грабь награбленное!»	199
Горе переможеним!	204
Вперед назад!	208